

A kerettantervekben meghatározott tartalmak árnyalását, kiegészítését, gazdagítását segítő anyagok

Módszertani ötletek és feladatok etika és digitális kultúra tanításához.

Etika

Az etika tantárgy ugyanazt a hat témakört taglalja két éves bontásban, a gyerekek életkorának megfelelően. Ezekben több olyan altéma is van, amelyeknek a vizsgálata átfedésben van a médiaismerettel: önismeret, példaképek, mintakövetés, az európai kultúra emberképe. A tantárgy kiemelten foglalkozik a társas kapcsolatokkal – de ezek jelentős részben ma már a közösségi média felületein alakulnak vagy a szerelemmel, párkapcsolattal is. Ezeknek témaköröknek a gyerekekre nézve káros digitális jelenségei a szexing vagy a grooming. Kulcskérdés lehet, hogy a valóságban gyakorolt etikus viselkedés mennyire marad jellemző a virtuális térben, az online személyiség eltávolodik-e annyira a valóstól, hogy máshol húzza meg az erkölcsi határokat, vagy meghúzza-e egyáltalán – vagyis a technika lehetőségei feloldják-e a gyerekek éppen formálódó értékrendjét. Talán érdemes arra is figyelni, hogy a média gazdasági logikája hogyan ír felül erkölcsi szabályokat, vagy használ leegyszerűsített emberi sémákat mondjuk a reklámokban vagy a valóságshow-kban, de akár az is megvilágítható, hogy a legtöbb médiajelenséget nem lehet fekete–fehér végletekben megítélni: ha nem lennének reklámok, akkor vagy kevesebb tartalom készülne, vagy csak drágán férnénk hozzá a legkülönbözőbb médiatartalmakhoz.

Segédanyagok a társas kapcsolatok témaköréhez:

- [Fotómanipuláció](#)
- [Tiktok-titkok 1.](#)
- [Tiktok-titkok 2.](#)
- [Bosszúállók, gyülekező!](#)
- [Hogy élhetsz nélküle?](#)
- [Gáz vagy, haver!](#)

Párkapcsolat, szerelem:

- [A megosztó](#)
- [Villant?](#)

Énkép, valós és virtuális identitás:

- [A szépség és a szörnyeteg](#)
- [Hogy élhetsz nélküle?](#)
- [Ki a király?](#)
- [A médiáról - neked \(13-16 éveseknek\)](#)
- [A médiáról - neked \(10-12 éveseknek\)](#)
- [A médiáról - neked \(6-9 éveseknek\)](#)
- [A hős útja](#)

Példakép, minta:

- [Selena & Coca Cola képelemzés](#)
- [Sztártól az influenzaszigetig](#)
- [Családi portré](#)

Milyen nő- és férfisémákat használnak vagy épp rombolnak le a reklámok:

- [Látod ezt az illatot?](#)

- [Kenzo World – Aki mer, az nyer?](#)

Etikai kérdések felvetése a virtuális tevékenységgel, a médiatartalmakkal, a technikai eszközök alkalmazási módjaival kapcsolatban:

(Az anyagaink ítélet nélkül tárgyalják az egyes témákat, de az alapos, több szempontú elemzések könnyen etikai dilemmák kiindulópontjai lehetnek.)

- [Hősök és szájhősök](#)
- [Nézzünk realityt?](#)
- [Ne kérdezd a majmot!](#)
- [Fotómanipuláció](#)
- [Eligazító: álhírek Csebével](#)
- [Beszippant a Marvel](#)
- [Reklámkarácsony](#)
- [Családi portré](#)

Digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.

A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyeknek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.

Online kommunikáció

A digitális kultúra tantárgy ezen témaköre több ponton is átfedésben van a médiaismeret területével. Az alaptanterv a kulcskompetenciák részeként az ismeretet, a használatot és az alkotást emeli ki, de legalább ennyire fontos a kritikai szint is. Ez a legalacsonyabb, „ösztönös” szintje a médiakompetenciának, de a gyerekek szempontjából a legfontosabb is talán: az ismeret, a használat és a kreatív alkotás szintje egyre szűkebb keresztmetszetet jelent, egyre kevesebben fognak erre a szintre eljutni, ami természetes is. Mindannyian készítünk videókat, de nem mindenkiből lehet vlogger; mindannyian készítünk fényképeket, de nem mindenkinek a fényképei fognak megjelenni magazinokban: mert az a használat kompetenciáján túl már kreativitást is feltételez. Érdeemes ezért ezt is tudatosítani a gyerekekben: attól, hogy tudnak használni valamit, nem biztos, hogy az a technológia alkalmas alkotásra (azaz a kompetenciák legmagasabb szintjére), önkifejezésre is mindenki esetében. A befogadás szintjén viszont mindenkinek meg tudni ítélni bármilyen médiaüzenetet. Ehhez sokféle témában és formában kínálunk segédanyagokat.

Azoknak az általános elveknek a megfogalmazása, amelyeknek segítségével bármelyik médiaszöveg elemezhető:

- [A médiaértés öt alapállítása](#)

Segítség információk, hírek ellenőrzéséhez:

- [Eligazító: álhírek Csebével](#)
- [Honnan tudjuk, hogy egy híroldal megbízható-e?](#)
- [Fénykép is van róla? Attól még nem biztos, hogy igaz!](#)

Munkafüzet a biztonságos internethasználathoz:

- [A médiáról - neked \(10-12 éveseknek\)](#)

Mi számít személyes adatnak?

- [Kattintások, betörők!](#)

Online személyiség, munkafüzet:

- [A médiáról - neked \(10-12 éveseknek\)](#)

Az Instagramon megjelenő virtuális személyiségek kulisszatitkai:

- [Fotómanipuláció](#)

Az online kommunikáció, a közösségi oldalak vizsgálatához:

- [Tiktok-titkok 1.](#)
- [Tiktok-titkok 2.](#)
- [Ne kérdezd a majmot!](#)

Az online veszélyekről:

- [Gáz vagy, haver!](#)
- [Villant?](#)

Középiskolában a multimédiás tartalmak készítése témakörben ezt fogalmazza meg a kerettanterv:

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

*- digitálisan rögzíteni tud képet, hangot és videót, és képes azokat manipulálni;
- ismeri egy adott feladat megoldásához szükséges digitális eszközök és szoftverek kiválasztásának szempontjait.*

Ez több, a médiaértéssel összefüggő jelenség vizsgálatára is lehetőséget ad:

- [Montázs, trükkök, hangok](#)
- [A filmek képi világa 2.](#)

Egy segédanyag ahhoz, hogy lássák a gyerekek, hogy a videókészítés sokkal több, mint a megfelelő eszközök használatának a képessége (itt könnyen lehet kapcsolódni a vizuális kultúrából tanultakhoz is):

- [A filmek képi kompozíciója](#)

Egy példa arra, hogy milyen utóélete lehet egy fotónak, és hogyan értékelődnek át a kép elemei:

- [Családi portré](#)

Ha a gyerekeknek videót kell készíteni, akkor vagy dokumentálnak egy eseményt, vagy elmesélnek egy kitalált történetet. A filmek világában azonban előfordul, hogy ebből a szempontból szándékosan megtévesztő egy alkotás – a miértekről és a hogyanokról:

- [Áldoku régen és ma](#)